

เรียน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (ผ่านหัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ)

ตามที่ดิฉันได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมประชุม QA Forum ครั้งที่ 2/2553 ในวันที่ 19 มีนาคม 2553 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยประธานที่ประชุมฯ คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล นั้น ขอแจ้งเรื่องจากที่ประชุมให้ท่านทราบ ดังนี้

1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล ได้นำสำเนาเอกสารมาแจกในที่ประชุม ดังนี้
  - 1) Australian Qualifications Framework (เอกสารแนบ หมายเลข 1/6) ประเทศออสเตรเลียมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ค่อนข้างรวดเร็ว เพราะมีการแข่งขันสูงกับมหาวิทยาลัยในโลก โดยรายได้จากการอุดมศึกษาทำเงินเข้าประเทศมากกว่าการส่งออกข้าวสาลี ดังนั้นประเทศออสเตรเลียต้องรักษารายได้ตรงนี้ได้
  - 2) รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องสภาพปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษา (เอกสารแนบ หมายเลข 2/6) เป็นเรื่องการเรียนการสอนซึ่งเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยโดยตรง ขอให้ศึกษาว่าข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับมหาวิทยาลัยของตนได้หรือไม่
  - 3) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ที่ผ่านมา มีคณาจารย์ 372 คน จาก 28 มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ได้ลงชื่อยื่นหนังสือต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เรียกร้องให้ทบวงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualification Framework หรือ TQF : HEd) เนื่องจากสร้างภาระให้แก่อาจารย์ในการกรอกแบบฟอร์มจำนวนมาก และได้มีบทความเรื่อง “ข้อจำกัดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) : บทสะท้อนจากสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์” (เอกสารแนบ หมายเลข 3/6) เขียนโดยคุณอรัญญา ศิริผล คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เขียนวิพากษ์ TQF ของไทย ซึ่งเขียนได้ดีมาก แต่ก็ยังเข้าใจผิดในหลาย ๆ เรื่อง เช่น TQF เขียนคำเต็มเป็น Total Quality Framework
  - 4) ระบบการศึกษานอกมหาวิทยาลัย เช่น การเปิดวิทยาเขต ในขณะที่คุณภาพต่ำไปมาก หรือการเปิดระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการควบคุมวิทยานิพนธ์ไม่ดี ก่อให้เกิดปัญหา ซึ่ง TQF เป็นส่วนหนึ่งที่จะกำกับคุณภาพให้ดีขึ้น
  - 5) สิ่งที่จะทำให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีความยากลำบากมากขึ้นคือ การทำหลักสูตรที่เรียกว่า Outcome Based Curriculum โดยต้องบอก Outcome ของการเรียนว่าเมื่อนักศึกษาจบ จะต้องทำอะไรบ้างให้เห็นเป็นรูปธรรม เชื่อว่าในอนาคตมหาวิทยาลัยไทยต้องทำหนังสือรับรองสมรรถนะของบัณฑิต (Diploma Supplement) ที่เป็นรูปธรรม คือนอกจากใบปริญญาบัตรแล้ว มหาวิทยาลัยต้องมีหนังสือรับรองว่าเมื่อบัณฑิตจบปริญญาแล้ว บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถเชิงพฤติกรรมอะไรบ้าง มีคุณสมบัติตรงกับงานหรือไม่ ไม่ใช้รับมาแล้วต้องมาฝึกใหม่ ซึ่งประธานที่ประชุมฯ ได้กระตุ้นให้ สกอ. เร่งดำเนินการ เนื่องจากจะเป็นผลดีและมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ชี้ถึงสมรรถนะของแต่ละมหาวิทยาลัยและของผู้เป็นบัณฑิตด้วย รวมทั้งเป็นการพัฒนาอาจารย์ในเชิงสมรรถนะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย

- 6) ที่ผ่านมามีมหาวิทยาลัยบางแห่งมอบปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต จำนวน 24 คน ซึ่งไม่มีในโลก โดยปริญญาที่ถูกต้องคือ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) ตามระบบการศึกษามหาวิทยาลัย ในยุโรปที่เป็นระบบเดียวกันที่เรียกว่ากระบวนการ Bologna คือ ปริญญาตรีต้องเป็น 2 ปริญญาเท่านั้น คือ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตและวิทยาศาสตร์บัณฑิต และปริญญาเอกต้องเป็นปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ดังนั้น จริยธรรมของผู้บริหารมีความสำคัญมาก
- 7) บทความ “raise your game” เป็นบทความเกี่ยวกับจะอย่างไรเพื่อเพิ่มอันดับ (ranking) ของมหาวิทยาลัย มี 20 ขั้นตอน ซึ่งแสดงง่าย เช่น
- การเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัย ท่านจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงคำตอบแทนให้กับผู้ชำนาญการ
  - ถ้าต้องการดึงดูดอาจารย์ที่ดีที่สุด ท่านต้องหาผู้นำที่ดีที่สุดด้วย ก็คือดูอภีการบดีของแต่ละมหาวิทยาลัย เป็น the best leader หรือไม่
  - การควบคุมคุณภาพ ควรทำโดยคณะกรรมการและพัฒนามหาวิทยาลัยที่เรียกว่า hiring panels ไม่ใช่ทำคนเดียว
  - จ้างคนที่ดีที่สุด (hire the best) ซึ่งมหาวิทยาลัยหลายแห่งจ้างคนที่ว่างง่ายที่สุด
- ทั้งนี้ รายละเอียดสามารถอ่านได้จากเอกสารแนบ หมายเลข 4/6
- 8) LGM - การพัฒนาหลักสูตรผู้บริหารมหาวิทยาลัย มี 3 ข้อ คือ
- **Leadership** หมายถึง ภาวะผู้นำในมหาวิทยาลัย
ผู้นำในมหาวิทยาลัย หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะให้คำปรึกษาแก่บรรดาสมาชิกในกลุ่มของตนได้ ไม่ใช่มีหน้าที่สั่งอย่างเดียว อีกทั้งมีความรู้ความสามารถสูง (The Best) สามารถให้คำแนะนำในกิจกรรม ถ้าแนะนำไม่ได้ต้องรู้แหล่งที่จะให้ได้ ซึ่ง Leadership หมายถึง อธิการบดี สภามหาวิทยาลัย นายกสภามหาวิทยาลัย คณบดี ในสัดส่วนที่มีความเข้มข้นที่ต่างกัน ในประเทศอังกฤษมีโรงเรียนสอนผู้นำ ในขณะที่ในประเทศไทยใช้ระบบการโทรตเสียง ซึ่งในอนาคตประเทศไทย อาจตั้งโรงเรียนผู้นำมหาวิทยาลัย
  - **Government** หมายถึง การปกครองมหาวิทยาลัยใช้การปกครองแบบใด หลายประเทศระบุว่า ผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารต่อไปนี้ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาค รองหัวหน้าภาค จะต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น เพื่อตัดปัญหาการเมืองในมหาวิทยาลัย
  - **Management** หมายถึง อธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาค คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ในมหาวิทยาลัย มีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไร เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดความสะดวกเพื่อให้งานดีขึ้น
- 9) มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัย Oxford และ Cambridge ใช้ระบบ 2 ระบบ คือ
- ระบบการบรรยาย ผู้จัดการ คือ มหาวิทยาลัย
  - ระบบการติว (Tutoria System) ผู้จัดการ คือ วิทยาลัยต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย โดยระบบการติวมีความจำเป็น นักศึกษาต้องมา เพราะถ้าไม่มา ไม่มีวันจบ 100% ระบบนี้ช่วยให้นักศึกษาคิด เมื่อมีคำถามจากนักศึกษา ผู้สอนต้องตอบคำถามได้มากกว่า 1 ทางเลือก

2. ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แจ้งให้ที่ประชุมรับทราบเพื่อจะได้วิพากษ์วิจารณ์ ดังนี้

2.1 ได้นำแนวคิดจากการประชุมนานาชาติ 2010 Asia-Pacific Quality Network Conference (APON) เมื่อวันที่ 3-5 มีนาคม 2553 ในเรื่อง QA และ OE ดังนี้

QA ⇔ OE

Quality Assessment	- Quality Enhancement	การทำ QA ปรับไปสู่การทำ OE ได้หรือไม่ อย่างไร
Assure	- Ensure	OE เป็นเรื่องของความแน่ใจ
Audit	- Encourage	ทำอะไรให้คนรู้สึกอยากพัฒนาคุณภาพ
All	- Each	QA เป็นเรื่องของแต่ละสถาบัน ซึ่งมีเงื่อนไขในเรื่องปรัชญาและพันธกิจต่างกัน
Average	- Extreme	QA ดูในเรื่องของค่าเฉลี่ย
Answer	- Expression	ในการทำ QA ผู้ประเมินฯ เข้าไปตรวจสอบว่าทำได้ไหม ในขณะที่ OE ผู้ประเมินฯ เข้าไปฟังความรู้สึกในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ
Achieve	- Excellent	เมื่อ สมศ. กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินมหาวิทยาลัยก็นำตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินเป็นตัวตั้ง แล้วดูว่า Achieve หรือไม่ ในขณะที่ OE ต้องทำให้เกิด Achieve
Advice (Approve)	- Empower	OE ทำให้เกิดพลังใจในการทำให้เกิดการพัฒนา
Archives	- Evidence/ Explicit	OE จะไปดูสิ่งที่ปรากฏ สิ่งที่เห็น
Ascend	- Enroll	QA ไปเชิงอำนาจ ในขณะที่ OE ทุกคนสมัครใจ
Arithmetics	- Equity/Ethics	QA เป็นเรื่องของตัวเลข ซึ่งตัวเลขเหล่านั้นเชื่อถือได้หรือไม่
Attempt	- Endure	QA ประเมินเสร็จก็จบ ในขณะที่ OE ให้มีความยั่งยืน
Arm	- Eye/Ear	QA เป็นการตรวจสอบว่ามีหรือไม่ ในขณะที่ OE ไปดูไปเห็นให้ประจักษ์ว่าดีหรือไม่ดี อย่างไร
Amicable	- Expert	QA ประเมินด้วยกัลยาณมิตร ในขณะที่ OE ประเมินด้วยมืออาชีพ

- 1) ในการประเมินที่ผ่านมา จะเห็นว่ามึหลายมหาวิทยาลัยที่ประเมินก็รอบก็ผ่าน เป็นไปได้หรือไม่ในรอบต่อไปใช้วิธีสมัครเข้ามา (Enroll) ซึ่งอาจจะเป็นตัวบ่งชี้เดียวกันแต่เกณฑ์การประเมินสูงกว่าหรือเป็นตัวบ่งชี้ข้อชุดหนึ่ง แล้วประกวดกัน โดย สมศ. จะให้เป็นประติมากรรมตั้งไว้หน้ามหาวิทยาลัย แทนเกียรติบัตรหรือโลรางวัล
- 2) ในเรื่อง QA เป็นเรื่องคณิตศาสตร์ (Arithmetics) เป็นตัวเลข ซึ่งตัวเลขเหล่านั้นเชื่อถือได้หรือไม่ ถ้าเชื่อถือ เราจะภูมิใจใน Input ของมหาวิทยาลัย เพราะขณะนี้ GPAX นักเรียน ม.ปลาย เข้าใกล้ 4.00 ซึ่งในอนาคต GPAX นักเรียน กทม. และต่างจังหวัด จะใกล้เคียงกัน ถ้าดูตัวเลขแล้วประเมินตัวเลขเพียงอย่างเดียว คงไม่ได้ชี้ถึงคุณภาพ

3) นโยบาย **BETTER**

การประเมินคุณภาพภายนอกทั้งรอบ 1 และ 2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินต่างกัน ซึ่งในรอบ 3 ก็ต่างกันอีก ดังนั้น เราไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบหรือพัฒนาการได้ หากแต่ละแห่งแข่งกับตนเอง ก็สามารถดูได้จาก BETTER

- **Breaking Barrier** ลูกขึ้นมาสร้างนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยเอง บนพื้นฐานแบบเอเชีย เนื่องจากทุกที่มีปัญหาอุปสรรคเหมือนกัน ดังนั้น จะก้าวข้ามอุปสรรคอย่างไร
- **Enhancing Quality** ทำอย่างไรให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญ โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ
- **Thainess Promotion** คนไทยมีพื้นฐานอย่างไร เช่น บัณฑิตที่จบมีคุณลักษณะดังนี้ ยิ้มแย้มแจ่มใส อภัยคยติ กตัญญู และอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต่างชาติไม่มี เราน่าจะนำมาเติมเต็ม
- **Teaching & Learning** ปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน
- **Education Systems** ระบบการศึกษาต้องปรับใหม่
- **Re-create** ที่ผ่านมาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งปัจจุบันควรเป็นสังคมแห่งการ Re-create

ซึ่งคำว่า “คุณภาพ” ถ้ามองกลับคำ มาจาก “ภาพคุณ” คือมาจากแต่ละคน **ดังนั้น OE เป็นจิตวิญญาณของ QA ควรเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะทำให้เกิดขึ้น**

2.2 ปัจจุบันตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินสำหรับการประเมินในรอบสามแล้วเสร็จ ขณะนี้อยู่ระหว่างเปิดรับฟังความคิดเห็นและขอรับความเห็นจากประชาคมอุดมศึกษาในเวทีการประชุมต่าง ๆ รวมทั้งจัดให้มีการนำร่องกับบางสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนด้วย เพื่อให้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับบริบทและจุดเน้นของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่มที่มีการแบ่งไว้

2.3 การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม สมศ. ดู Input และ Process 25% และดู Output/Outcome /Impact 75%

2.4 ในอนาคตการประเมินคุณภาพภายนอกมีแนวโน้ม ปรับ KPI เป็น 3 กลุ่ม

- 1) KPI พื้นฐาน เป็น KPI ขั้นต่ำ (minimum standard) เป็นสิ่งจำเป็น ไม่เปลี่ยนแปลง
- 2) KPI ตามอัตลักษณ์ ปรัชญาและพันธกิจ โดยให้แต่ละสถาบันกำหนดขึ้นเอง และเสนอมาก็ สมศ. ซึ่งในอนาคตการประเมินรอบต่อไป ก็จะมี KPI ที่สร้างสรรค์
- 3) KPI ที่ปรับเปลี่ยนตามกาลเวลา ตามความจำเป็นของสังคม หรือตามรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพองค์กรรวมของประเทศ เช่น ในเรื่องนโยบายสถานศึกษา 3 ดี เป็นต้น

3. การดูงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้เสนอด้วยว่าควรไปดูงานที่มหาวิทยาลัยใด และควรไปในเดือนใด

4. การประชุมครั้งนี้เป็นการ workshop เรื่องตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐาน และเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ได้ขอให้ที่ประชุมช่วยกันพิจารณา (ร่าง) คำอธิบายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ซึ่งเป็นฉบับที่ สมศ. ใช้กับสถาบันนำร่อง (ปรับหลังการประชุมวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2553) โดยแบ่งกลุ่ม workshop เป็น 3 กลุ่ม 6 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- ก. กลุ่มบริหารจัดการ ได้แก่ มาตรฐานที่ 5 และ 6 = 5+3 = 8 ตัวบ่งชี้
- ข. กลุ่มการเรียนการสอน คุณภาพบัณฑิต และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 และ 4 = 6+3 = 9 ตัวบ่งชี้
- ค. กลุ่มวิจัย และบริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 และ 3 = 6+5 = 11 ตัวบ่งชี้
- โดยเหลือข้อมูลต่อไปนี้
- 1) สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย การประชุมเสวนาเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (เอกสารแนบ หมายเลข 5/6)
  - 2) ข้อเสนอแนะ (ร่าง) คำอธิบายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนน โดยมหาวิทยาลัยทักษิณ (เอกสารแนบ หมายเลข 6/6)
5. เนื่องจากมีเวลาจำกัดไม่ถึง 1 ชั่วโมง และมีรายละเอียดของเนื้อหา มาก ประกอบกับสมาชิกกลุ่มมีความเห็น หลากหลายยังไม่สามารถสรุปได้ **ประธานที่ประชุมฯ ได้มีมติให้มีการประชุมในเรื่องนี้อีกครั้งในการประชุม ครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดีที่ 1 เมษายน 2553**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวกิ่งทอง ยงยุทธมีชัย)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

24 มีนาคม 2553

(นางสาวจันทนา พรหมศิริ)

หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ